Plochy chmele rostou čtvrtým rokem

Letošní sklizeň chmele by se mohla přiblížit 5700 až 6000 tun. Choroby a škůdce se daří udržovat pod prahem hospodářských škod. Informovali o tom na Chmelařském dnu, který se uskutečnil v srpnu ve Stekníku na Lounsku, zástupci Svazu pěstitelů chmele ČR a Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ). Letošní sklizňová výměra chmele podle nich představuje 4945 hektarů. Plocha chmele tak roste již čtvrtým rokem.

Zuzana Fialová

Klíčové informace

- Letošní sklizňová plocha chmele podle odhadu představuje 4945 hektarů.
- Plocha roste již čtvrtým rokem, letos meziročně o 170 hektarů.
- V tomto roce se očekává sklizeň na úrovni 5700 až 6000 tun.

Jak uvedl předseda Svazu pěstitelů chmele Luboš Hejda, úroda minulého roku se nebude jen tak rychle opakovat. „Loňský rok nás namlsal," řekl. Zimní období bylo po delší době srážkově i teplotně normální. To slibovalo sice dobrý start pro vegetaci chmele, ale nebývale studená perioda v dubnu zbrzdila jeho růst a zkomplikovala zajištění pracovních sil pro zavádění chmelových rév. Následující měsíce byly srážkově značně podprůměrné a vysoké teploty na přelomu června a července způsobily u některých porostů zastavení růstu a neobvykle brzké kvetení. Tato teplá perioda a prudký nárůst chmele způsobily, že réva ukončuje velmi rychle vegetační období. „Chmel není všude dorostlý a z toho usuzujeme, že i úroda bude možná průměrná, a i za průměrnou úrodu budeme rádi a vděčni přírodě," poznamenal Hejda. Ředitel ÚKZÚZ Daniel Jurečka potvrdil, že období pozdního jara bylo suché a nadmíru teplé. Nedostatkem vláhy byly nejvíce poškozeny nové výsazy a mladé porosty, které jsou mělce zakořeněny. „Na starších porostech, především na Moravě v Tršické chmelařské oblasti, se již sucho podepsalo výrazněji a lze očekávat nižší výnosy. Kroupy, které přišly na část chmelařské oblasti Úštěcko, nezpůsobily zásadní škody," informoval.

Náměstek ministra zemědělství Pavel Sekáč (zleva), ředitel ÚKZÚZ Daniel Jurečka, jednatel Chmelařského institutu Josef Patzak, předseda Svazu pěstitelů chmele ČR Luboš Hejda a předseda představenstva Chmelařství, družstva Žatec Zdeněk Rosa zahájili letošní Chmelařský den ve Stekníku. První stejnojmenná akce se přitom konala již před 65 lety Foto Zuzana Fialová

Rozšíření výměry o 170 hektarů

Vedoucí oddělení chmele ÚKZÚZ Vladimír Barborka upřesnil, že letošní odhadované sklizňové plochy proti loňsku stouply o 170 hektarů, což činí 3,5 procenta. Podzimní a jarní výsazy, od 20. srpna minulého roku do letošního, představovaly 316 hektarů. Z toho Žatecký poloraný červeňák 262 hektarů, odrůda Sládek 28 hektarů a odrůda Kazbek 12 hektarů. Odrůda Speciál sedm hektarů, Saaz tři hektary a Agnus čtyři hektary.

Očekávaná sklizňová plocha Žateckého poloraného červeňáku je 4321 hektarů, což znamená nárůst o 131 hektarů (3,13 procenta), odrůdy Sládek 291 hektarů, což je meziroční zvýšení o 24 hektarů. Kazbeku by se mělo proti loňsku sklízet o 13 hektarů více, a to 34 hektarů. Premiant zaujímá 165 hektarů, u něj však došlo proti loňsku k úbytku o deset hektarů.

Podle Chmelařského institutu v současné době je na Lounsku a Žatecku v průměru asi 2,4 procenta alfa hořkých kyselin, hodnoty jsou od 1,7 do 3,5 procenta. Na Úštěcku je to už 2,75 procenta. Očekává se, že průměr by měl činit kolem tří procent.

„V současnosti vydáváme štítky ke sklizni 118 pěstitelům v České republice," shrnul Barborka. Náměstek pro řízení sekce pro fondy EU, vědu, výzkum a vzdělávání Pavel Sekáč uvedl, že letos bylo podáno 117 žádostí o podporu zhruba na 5100 hektarů chmele. Upozornil, že nejde o sklizňovou plochu. „Z mého pohledu je to i cílenými podporami, že se sektor drží," prohlásil.

Daniel Jurečka připomněl, že pro ÚKZÚZ je v oblasti chmele stěžejní registr chmele a certifikace chmele. V oblasti registru chmelnic jsme ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství zavedli možnost elektronického podání změn do registru. „V podstatě navazuje na to, že jsme již zavedli čárový kód a čtečky čárových kódu, což je další administrativní zjednodušení," sdělil Jurečka. Podle něj se chystá novela vyhlášky k zákonu o ochraně chmele, kdy by chtěli zjednodušit příslušné formuláře. Ředitel ÚKZÚZ připomněl, že vedle toho registrují odrůdy, v současnosti mají v řízení asi 21 nových odrůd jen od Chmelařského institutu, takže budoucnost šíře genotypů tam je. Věří, že se šlechtitelé zaměřují na jejich odolnost v souvislosti s klimatickými změnami a odolnost proti chorobám. V případě kontroly rozmnožovacího materiálu ÚKZÚZ do budoucna očekává větší rozvoj biomolekulárních technik, analýzy DNA ve vztahu k detekci odrůd či klonů. „V oblasti přípravků na ochranu rostlin jsme řešili dopad rozhodnutí EU ve smyslu snížení používání měďnatých přípravků. V oblasti registrace nových fungicidů dochází k určitému posunu, nicméně na druhou stranu je třeba naplnit i národní akční plán pro snižování používání přípravků. Pro nás je proto rozvojovou oblastí integrovaná produkce, máme u ní dobré zkušenosti u révy vinné i sadů.

Světová plocha větší asi o tři tisíce hektarů

Předseda představenstva Chmelařství, družstva Žatec Zdeněk Rosa připomněl, že ekonomická komise mezinárodního sdružení pěstitelů chmele na počátku srpna odhadla letošní světovou sklizňovou plochu chmele 57 897 hektarů. Proti loňsku se rozšířila asi o tři tisíce hektarů. Podle Rosy nižší produkci chmele očekává letos i Německo, takže pokud byla vloni produkce 108 703 tun, letos se čeká asi sto tisíc tun chmele. Produkce alfa hořkých látek by měla dosáhnout 9700 tun.

V rámci doprovodné výstavy představil novinky v oblasti chmele i Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský Foto Zuzana Fialová

Česká republika je, co se týká rozlohy, pořád třetí největší pěstitel chmele, ale odstup vůči USA a Německu se v posledních letech zvětšil, protože v těchto zemích byla rychlejší obnova chmelnic. Pěstitelé investovali značné množství financí do obnovy porostů a technologií pro pěstování a sklizeň chmele, aby uspokojili poptávku na trhu pěstování chmele.

Potýkají se s nedostatkem pracovníků

Jak zaznělo při úvodních proslovech, čeští pěstitelé se potýkají ze strany Evropské unie s trendem spočívajícím v bezprecedentním tlaku na snižování vhodných účinných látek na ochranu chmele a limitů jejich dávek. Další brzdou je i nedostatek pracovních sil.

Podle Hejdy jsou pro letošní rok velmi specifické podmínky získávání pracovních sil, snad nejhorší v historii, protože v kritickém období chmelaře postihovaly kontroly zejména orgánů celní správy a úřadů práce. „Do určité míry se mi zdály nesmyslné, protože do chmele je těžké sehnat každou ruku," řekl předseda Svazu pěstitelů chmele.

Jak uvedli již dříve organizátoři náborů na chmelové brigády, se získáváním pracovníků mají potíže. Pro letošní sklizeň, která startuje v druhé polovině srpna, jim stále ještě chybí lidé. Každoročně se na sklízení chmele v létě nabírají stovky brigádníků, na jaře jich pak je potřeba pro navazování chmelnic čtyřnásobek. Uvedla to Dagmar Urbancová z organizace Chmelda, která se na nábor lidí na chmelové brigády specializuje. Česání chmele se dnes podle ní může zdát jako „retro", ale i v době technologických vymožeností jsou lidské ruce na chmelnicích nenahraditelné. Před třiceti lety, kdy byly chmelové brigády pro studenty povinné, přijíždělo na letní sklizeň na 5000 lidí, v posledních letech se situace stabilizovala na 800 až 850 lidí na jaře a 200 v létě. I s těmito počty je ale letos problém. „Již loni se nabíralo hůře, ale na konci července jsme už měli naplněný stav. Letos nám lidé ještě chybí, což je nejsložitější situace v náboru, co pamatuji," dodala Urbancová. Zemědělci si stěžují, že zájem lidí o brigády v zemědělství klesá. Lidé mají na výběr více možností přivýdělku a dávají přednost buď méně náročné, nebo lépe placené práci, souhlasil manažer marketingu a náboru ManpowerGroup Jiří Halbrštát. Lidí je málo a nabídek mnoho, takže se letos pivovar Gambrinus rozhodl s náborem pomoci. Ten, kdo letos pojede s Chmeldou na brigádu a vydrží až do konce, dostane odměnu navíc. „Když už lidé zažijí těžkou práci na chmelnicích, měli by být odměněni tím, že je pozveme na pivo," poznamenal Pavel Zítek z plzeňského Gambrinusu. Potíže s naplněním chmelových brigád souvisí s tím, že pracovní trh se potýká s nedostatkem lidí všeobecně, a navíc s tím, že práce na chmelnici je fyzicky náročnější. Navíc jde o dvou- až třítýdenní pobyt v kuse přímo v chmelových oblastech. Chmelová brigáda má však i svá pozitiva. „Na chmelu se zapomíná na běžný život se starostmi a stresem. Za fyzickou práci je člověk odměněn novými přátelskými vztahy, legrací a vyčištěnou hlavou," uzavřela.

Petr Jílek ze sekce zemědělských komodit Ministerstva zemědělství na Chmelařském dnu připomněl, že Ministerstvo zemědělství považuje nedostatek pracovníků v zemědělství za velký problém. Proto se ve spolupráci s Agrární komorou zapojilo do projektu Ukrajina, společného projektu ministerstev průmyslu a obchodu a vnitra, který umožní jednodušší přístup ukrajinským pracovníkům na tuzemský trh. ■

První klec k odchytu divočáků

(fia, čtk) – Myslivci v ohnisku nákazy africkým morem prasat na Zlínsku mají první klec k odchytu divočáků. Od hejtmanství ji dostali členové Mysliveckého spolku Vrchovina v Hvozdné. Klec už nainstalovali v revíru a v jejím okolí intenzivně vnadí. Zařízení zatím funguje ve zkušebním provozu, při kterém se testuje funkčnost a vhodnost jeho umístění, řekla mluvčí krajského úřadu Renata Janečková.

Klec o rozměrech dvakrát tři metry stojí na místě, kudy jsou podle myslivců divočáci zvyklí chodit. Zatím zůstává z obou stran průchozí, dokud si na ni zvěř nezvykne. „Zůstane tak alespoň 14 dní. Pak zavřeme jednu stranu. Ze strany od lesa to bude otevřené, a když zvěř přijde dovnitř, je tam taková sklapka, do které narazí, tak se spustí zadní dveře a zvěř zůstane uvnitř," uvedl předseda spolku Štěpán Gavenda.

Ke kleci chodí každé ráno. Uvnitř i v jejím nejbližším okolí sype na zem suchou kukuřici, která má divoká prasata k zařízení nalákat. „Podle stop je vidět, že sem chodí srnčí, ale divočák asi zatím žádný," řekl Gavenda.

Další klece na odchyt divočáků začne Zlínský kraj podle hejtmana Jiřího Čunka (KDU-ČSL) mezi myslivecké spolky v ohnisku nákazy africkým morem prasat distribuovat pravděpodobně příští týden. „V první fázi nakoupíme minimálně osm klecí. Za jednu zaplatíme 45 000 korun. Náklady nám zpětně proplatí stát," uvedl hejtman.

Za každého divočáka odchyceného do klece dostanou myslivci 4000 korun. Zástřelné za odlovený kus mimo ohnisko nákazy, kde se střílet nesmí, se na Zlínsku zvýšilo na 3000 korun. Další peníze dostávají myslivci ze zamořené oblasti od kafilerie, kam musejí ulovené kusy odvážet. Za sele je to 1000, za lončáka 2000 a za dospělého divočáka 3200 korun. Peníze je mají motivovat k tomu, aby se pokusili co nejvíce snížit počet divočáků a zabránit tak šíření choroby mimo ohnisko nákazy.

Myslivci v oblasti intenzivního odlovu ve Zlínském kraji a okolních regionech odlovili od 17. července do poloviny srpna 1799 divočáků, řekl Petr Majer ze Státní veterinární správy (SVS). U žádného kusu mimo ohnisko nákazy veterináři africký mor prasat nezjistili, v zamořené oblasti v okolí Zlína nemoc potvrdili u 88 divočáků ze 156 uhynulých. Na výsledky vyšetření čekají tři vzorky. Nejvíc divočáků, 431, bylo odstřeleno v okrese Kroměříž.

Mimořádná veterinární opatření věnující se oblasti s intenzivním odlovem divokých prasat byla upravena. Týká se to nakládání s vedlejšími živočišnými produkty. Vývrhy z ulovených divočáků nadále musejí myslivci předávat do kafilerií nebo kompostáren. Nově si ale podle Majera mohou ponechat kůže, kosti nebo lebky ulovených zvířat, u kterých se neprokázala nákaza africkým morem prasat. ■